

Tablo Referans pou Anviwònman Fizik/SYANS LATÈ

Done sou Dezentegrasyon Radyo-aktif

IZOTÒP RADYOAKTIF	DEZENTEGRASYON	DEMI-VI (ane)
Kabòn-14	$^{14}\text{C} \rightarrow ^{14}\text{N}$	5.7×10^3
Potasyòm-40	$^{40}\text{K} \rightarrow ^{40}\text{Ar}$ $^{40}\text{K} \rightarrow ^{40}\text{Ca}$	1.3×10^9
Iranyòm-238	$^{238}\text{U} \rightarrow ^{206}\text{Pb}$	4.5×10^9
Ribidyòm-87	$^{87}\text{Rb} \rightarrow ^{87}\text{Sr}$	4.9×10^{10}

Chalè Espesifik Materyèl Komen

MATERYÈL	CHALÈ ESPESIFIK (Joul/gram • °C)
Dlo likid	4.18
Dlo solid (glas)	2.11
Vapè dlo	2.00
Lè sèk	1.01
Bazalt	0.84
Granit	0.79
Fè	0.45
Kuiv	0.38
Plon	0.13

Ekwasyon

$$\text{Eksantrisite} = \frac{\text{distan ans ant fwaye yo}}{\text{longè gran aks}}$$

$$\text{Gradyan} = \frac{\text{chanjman nan valè chan}}{\text{distan}}$$

$$\text{Vitès chanjman} = \frac{\text{chanjman nan valè}}{\text{tan}}$$

$$\text{Dansite} = \frac{\text{mas}}{\text{volim}}$$

Pwopriyete Dlo

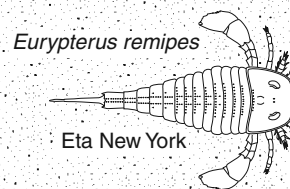
Enèji tèmik ki fòme pandan fizyon an	334 J/g
Enèji tèmik ki degaje pandan konjelasyon	334 J/g
Enèji tèmik ki fòme pandan vaporizasyon	2260 J/g
Enèji tèmik ki degaje pandan kondansasyon	2260 J/g
Dansite a 3.98°C	1.0 g/mL

Konpozisyon Chimik an Mwayèn Kwout Latè, Idwosfè, ak Twoposfè

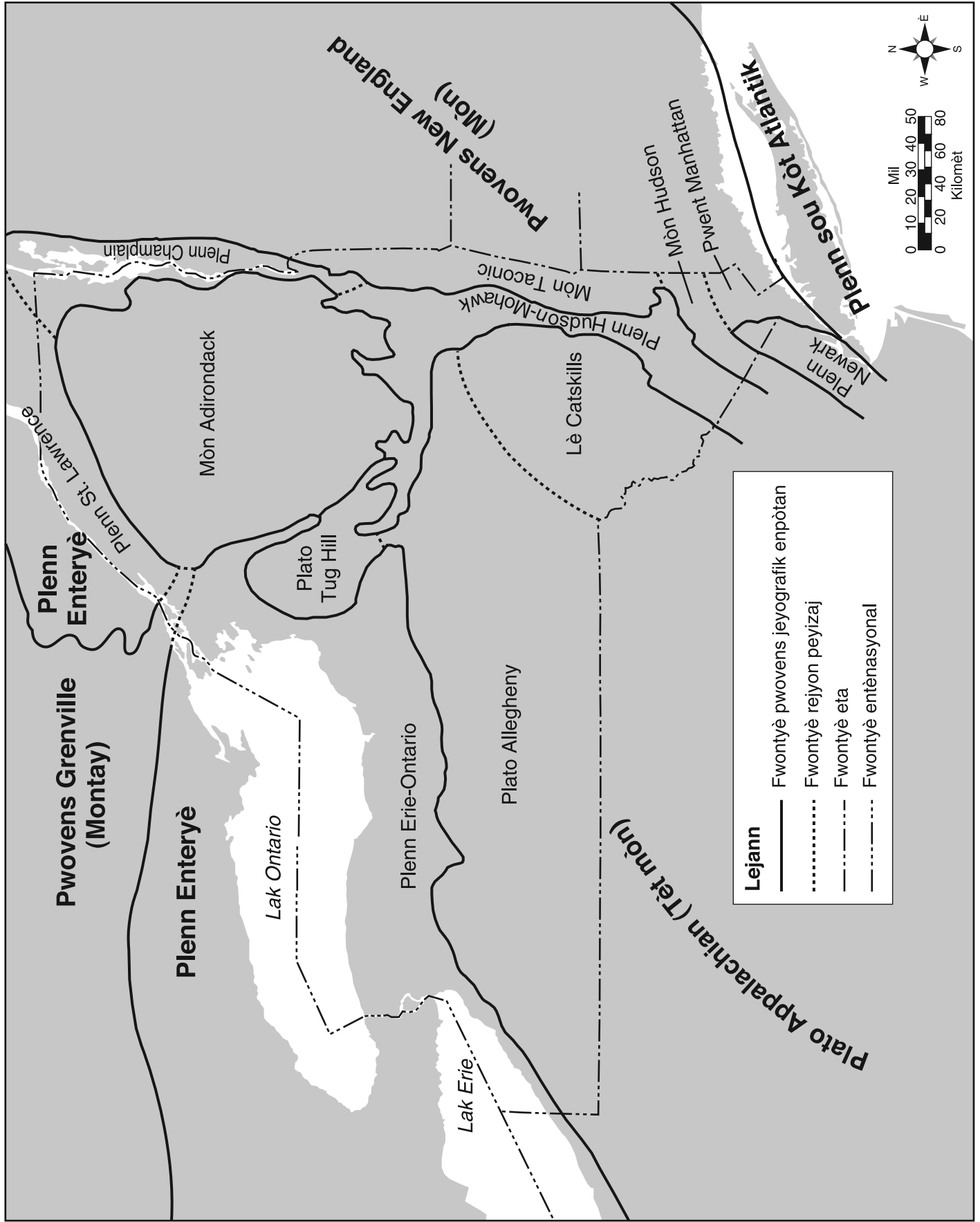
ELEMEN (senbòl)	KWOUT		IDWOSFÈ	TWOPOSFÈ
	Pousantaj dapre mas	Pousantaj dapre volim	Pousantaj dapre volim	Pousantaj dapre volim
Oksijèn (O)	46.10	94.04	33.0	21.0
Silikòn (Si)	28.20	0.88		
Aliminyòm (Al)	8.23	0.48		
Fè (Fe)	5.63	0.49		
Kalsyòm (Ca)	4.15	1.18		
Sodyòm (Na)	2.36	1.11		
Mayezyòm (Mg)	2.33	0.33		
Potasyòm (K)	2.09	1.42		
Azòt (N)				78.0
Idwojèn (H)			66.0	
Lòt	0.91	0.07	1.0	1.0

EDISYON 2010

Ou dwe sèvi ak edisyon Tablo Referans Syans Latè sa a nan salklas la apati ane akademik 2009–2010. Premye egzamen ki pral lakòz ou itilize tablo sa yo se Egzamen Regents Janvyè 2010 nan Anviwònman Fizik/Syans Latè.

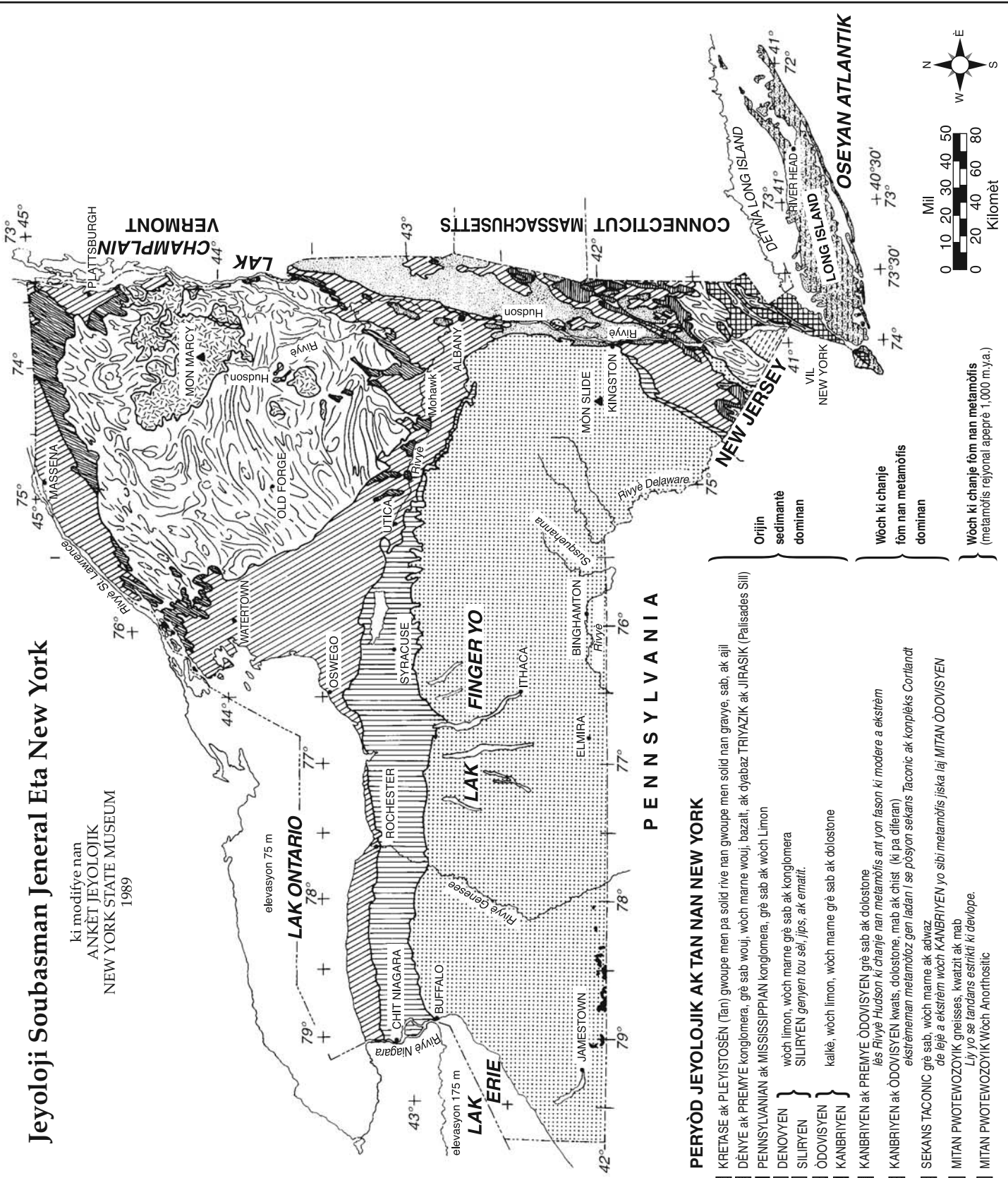

Rejyon Peyizaj Jeneral Eta New York

Jeyoloji Soubasman Jeneral Eta New York

ki modifye nan
ANKÈT JEYOLOJIK
 NEW YORK STATE MUSEUM
 1989

PERYÒD JEYOLOJIK AK TAN NAN NEW YORK

	KRETASE ak PLEYISTOSÈN (Tan) gwoupè men pa solid rive nan gwoupè men solid nan gravye, sab, ak ajil
	DÈNYE ak PREMYE konglomera, grè sab wouji, wòch marne wouji, bazalt, ak dyabaz TRIVAZIK ak JIRASIK (Palisades Silil)
	PENNSYLVANIAN ak MISSISSIPPIAN konglomera, grè sab ak wòch Limon
	DENOVIYEN } wòch limon, wòch marne grè sab ak konglomera
	SILIRYEN } SILIRYEN genyen tou sèl, jips, ak emafit.
	ODOVISYEN } kalkè, wòch limon, wòch marne grè sab ak dolostone
	KANBRIYEN }
	KANBRIYEN ak PREMYE ODOVISYEN grè sab ak dolostone lès Rivyè Hudson ki chanje nan metamòfis ant yon fason ki modere a ekstrèm
	KANBRIYEN ak ODOVISYEN kwats, dolostone, mab ak chist (ki pa diferan) ekstrèmman metamòzoz gen ladan l se pòsyon sekans Taconic ak kompleks Cortlandt
	SEKANS TACONIC grè sab, wòch marne ak adwaz de lejè a ekstrèm wòch Kanbriyen yo sibi metamòfis, jiska laj MITAN ODOVISYEN
	MITAN PWOTEWZOZYIK gneisses, kwatrit ak mab
	Liy yo se landans estrikir ki devlope. MITAN PWOTEWZOZYIK Wòch Anorthositic

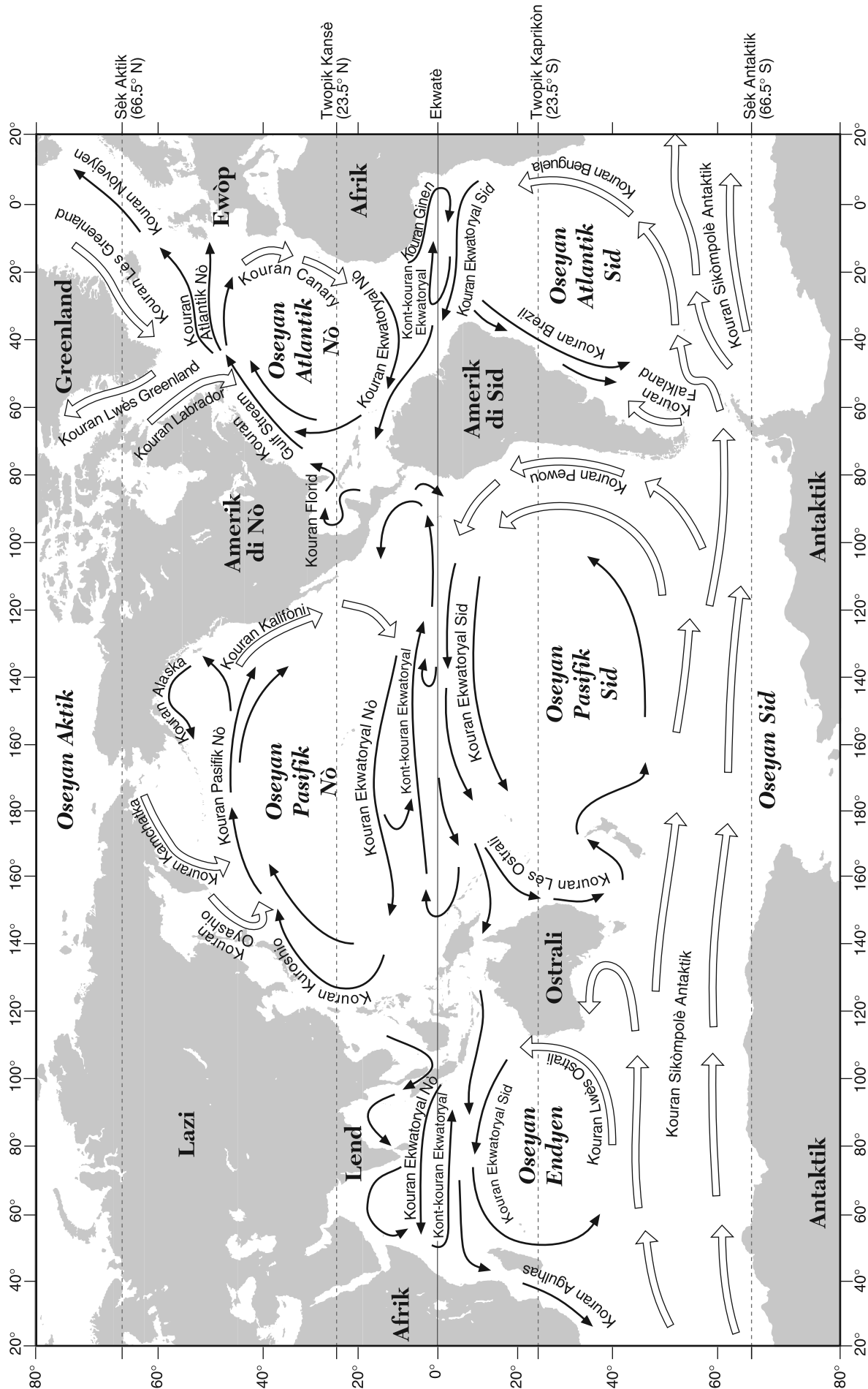
Orijin sedimentè dominan

Wòch ki chanje fòm nan metamòfis dominan

Wòch ki chanje fòm nan metamòfis (metamòfis regional a peprè 1,000 m.y.a.)

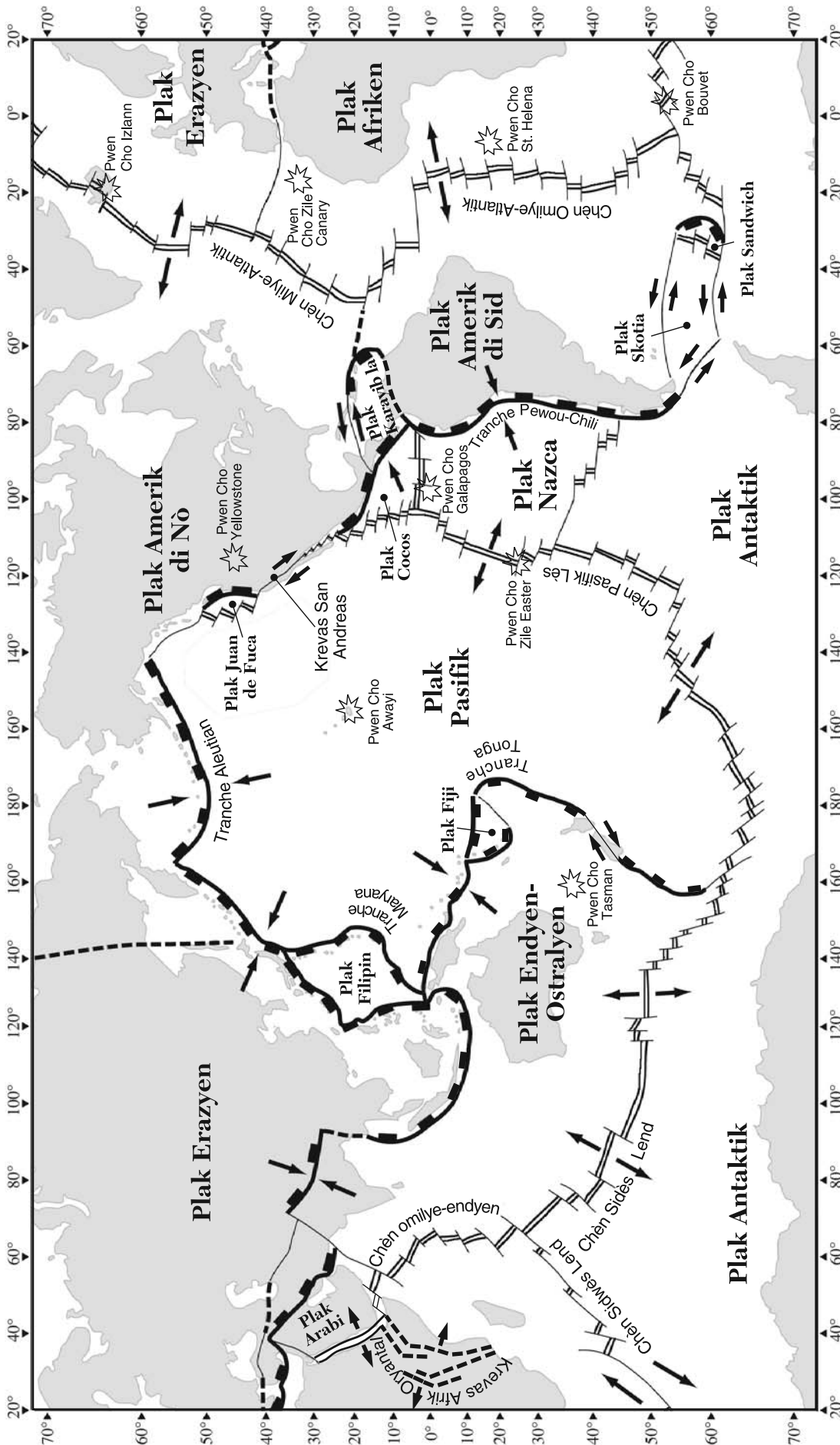
Sifas Kouran Oseyan an

Lejann	
→	Kouran tyèd
⇨	Kouran fre

NÒT: Se pa tout sifas kouran lanmè ki endike la a.

Plak Tektonik

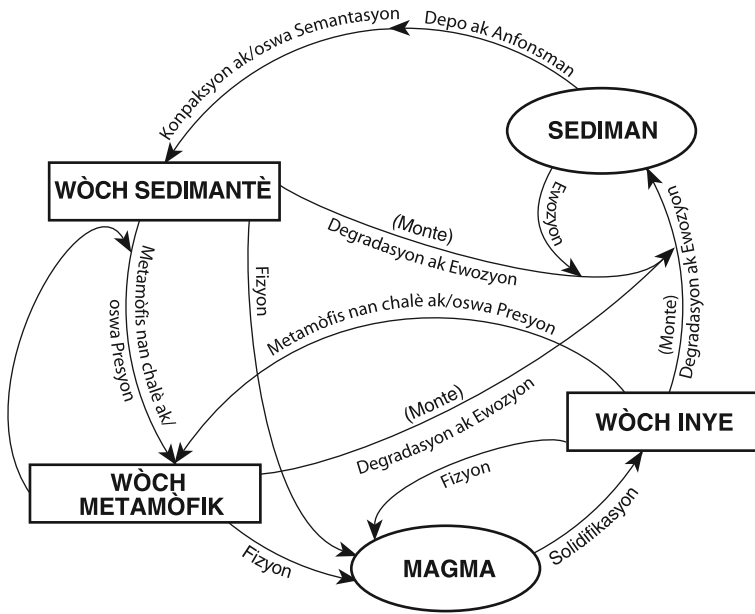

Lejann

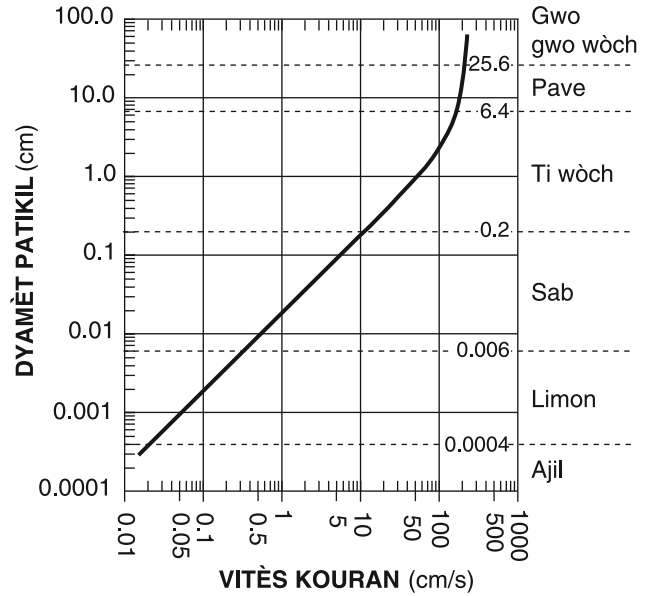
- Mouvman relatif nan fwontyè plak yo
- Plak fwontyè transformè (fay transformant)
- Pwen cho Manto
- Fwontyè plak kompleks oswa pa sèten
- plak siperyè
plak an sibidiksyon
Plak fwontyè konvèjan (zòn sibidiksyon)
- Plak Fwontyè divèjan (plak fwontyè divèjan toujou kwaze akòz de kreyas ki transformè toutolon omilye oseyan an)

NÒT: Se pa tout pwen cho manto, plak, ak fwontyè ki endike

Sik Wòch nan Kwout Latè

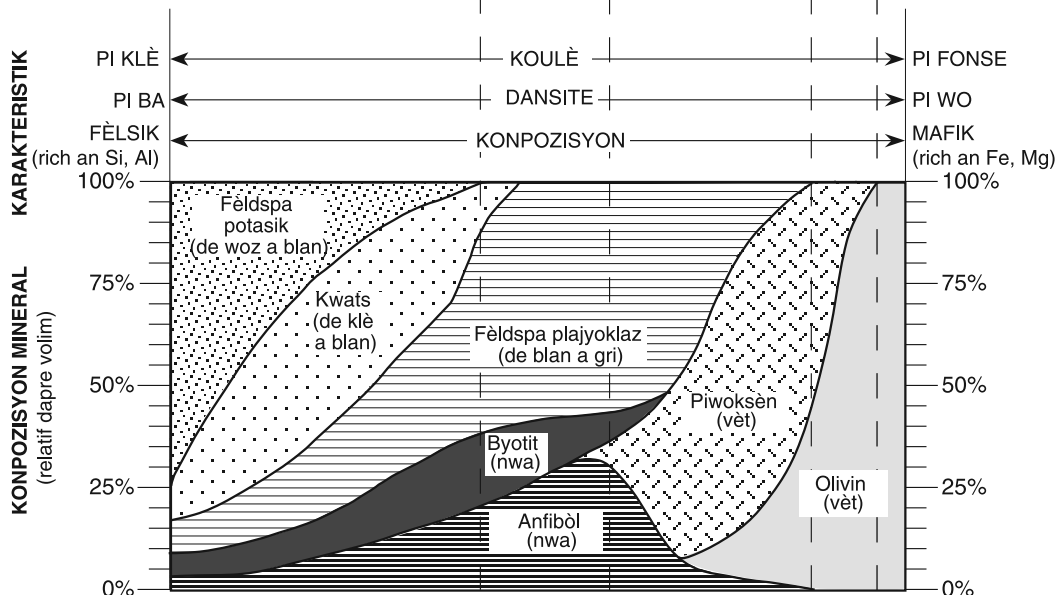
Relasyon ant Gwosè Patikil ak Vitès Dlo ki pote yo ale

Graf jeneral sa a montre vitès dlo ki nesèsè pou konsève mouvman an, men pa pou kòmanse li. Varyasyon yo fèt akòz diferans ki nan dansite ak fòm patikil yo

Plan pou Idantifikasyon Wòch Inye

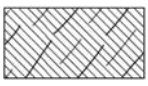
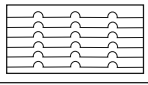

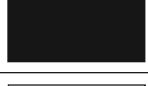

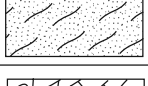

		Obsidyen (parèt nwa anjeneral)		Vè bazaltik	GWOSÈ KRISTAL		TEKSTI	
WÒCH INYE	ANVIWONNAN FÒMASYON	EKSTRIZIF (Vòlkanik)				pa kristalen	Lis	Ki pa vezikilè
			Pons		Eskori			
			Riyolit vezikilè	Andezit vezikilè	Bazalt vezikilè			mwens pase 1 mm
	Riyolit	Andezit	Bazalt			ant 1 mm ak 10 mm	Gwo gren	
	Granit	Diyorit	Dyabaz		Peryodotit			
ENTRIZIF (Plitonik)	Pegmatit		Gabwo		Dinit	10 mm oswa pi gwo	Trè gwo gren	Ki pa vezikilè

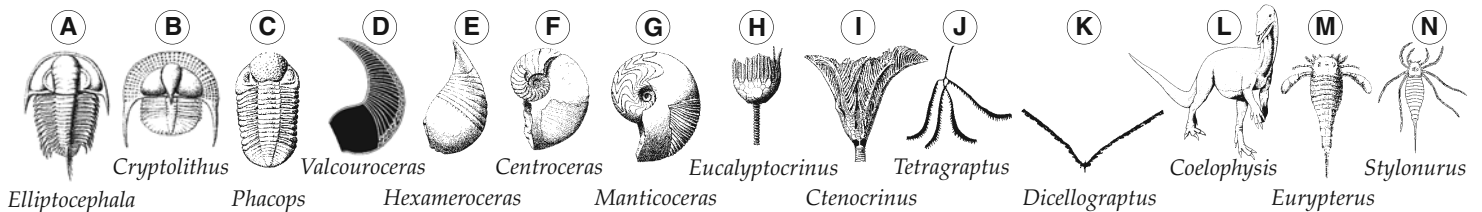
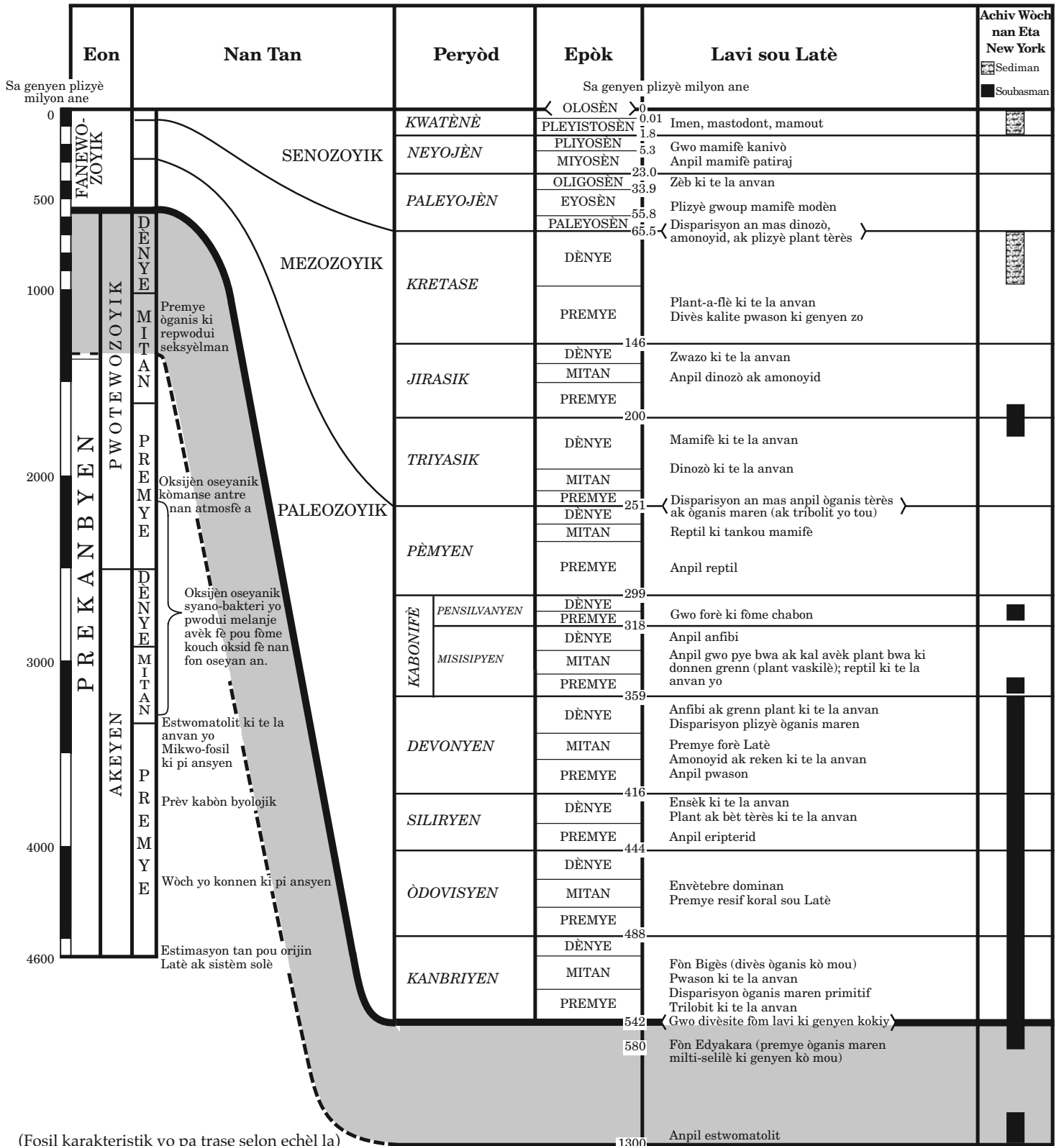
Plan pou Idantifikasyon Wòch Sedimantè

WÒCH SEDIMANTÈ KI FÒME NAN TÈ KI PA ÒGANIK					
TEKSTI	GWOSE GRENN	KONPOZISYON	KÒMANTÈ	NON WÒCH YO	SENBÒL
Klastik (an fragman)	Ti wòch, pave ak/oswa gwo gwo wòch ki antre nan sab, limon, ak/oswa ajil	Pifò kwats, fèldspa, ak mineral ajil; kapab genyen ti mòso lòt wòch ak mineral	Fragman awondi	Konglomera	
			Fragman angilè	Breccia	
	Sab (0.006 a 0.2 cm)		Fen rive sou gwo	Grè sab	
	Limon (0.0004 a 0.006 cm)		Grenn trè fen	Wòch limon	
Ajil (mwens pase 0.0004 cm)	Konpak; kapab fann fasil	Wòch marne			
WÒCH SEDIMANTÈ KI FÒME SOU PLAN CHIMIK AK/OSWA ÒGANIK					
TEKSTI	GWOSE GRENN	KONPOZISYON	KÒMANTÈ	NON WÒCH YO	SENBÒL
Kristalen	Kristal fen a kristal gwo gren	Alit	Kristal ki soti nan presipite chimik ak evaporit	Wòch sèl	
		Jips		Jips wòch	
		Dolomit		Dolostone	
Kristalen oswa byoklastik	Trè trè fen pou rive nan trè trè gwo	Kalsit	Presipite orijin fragman koki orijin byolojik oswa simante	Kalkè	
Byoklastik		Kabòn	rès plant konprese	Chabon bitim	

Plan pou Idantifikasyon Wòch Metamòfik

TEKSTI	GWOSE GRENN	KONPOZISYON	KALITE METAMÒFIS	KÒMANTÈ	NON WÒCH YO	SENBÒL
FEYTE ALYMAN MINERAL KOUCH SOU KOUCH	Fen	MIKA KWATS FELDSPA ANFIBÒL GRENA PIWOKSÈN	Rejyonal (Ogmantasyon chalè ak presyon) ↓	Metamòfis wòch marne kalite enferyè	Adwaz	
	Fen a mwayèn			Sifas folyasyon	Phyllite	
	Mwayèn a gwo gren			Kristal mika lamelè ki vizib nan metamòfis ajil oswa fèldspa	Chist	
				Metamòfis kalite siperyè; mineral ki separe an mak	Gneiss	
KI PA FEYTE	Fen	Kabòn	Rejyonal	Metamòfis chabon bitim	Chabon antrasit	
	Fen	Plizyè mineral	Kontak (chalè)	Divès kalite wòch ki chanje nan chalè ki toupre magma/lav	Hornfels	
	Fen a gwo gren	Kwats	Rejyonal oswa kontak	Metamòfis grè sab kwats	Kwatzit	
		Kalsit ak/oswa dolomit		Metamòfis kalkè oswa dolostone	Mab	
Gwo gren	Plizyè mineral		Ti wòch yo kapab defòme oswa detire	Metakonglomera		

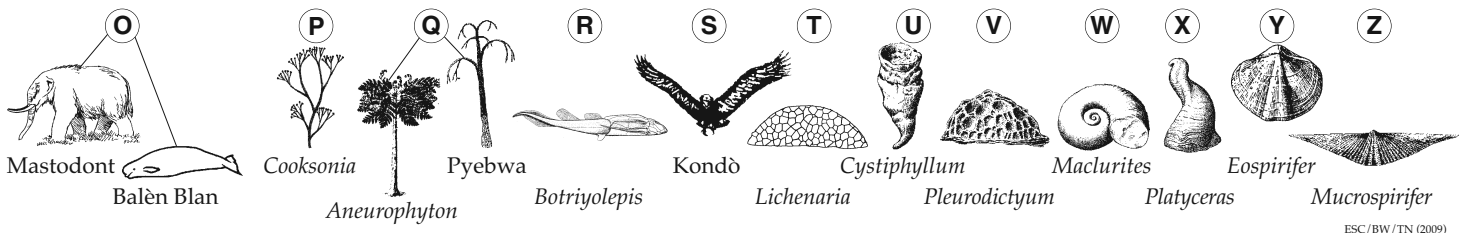
ISTWA JEYOLOJIK

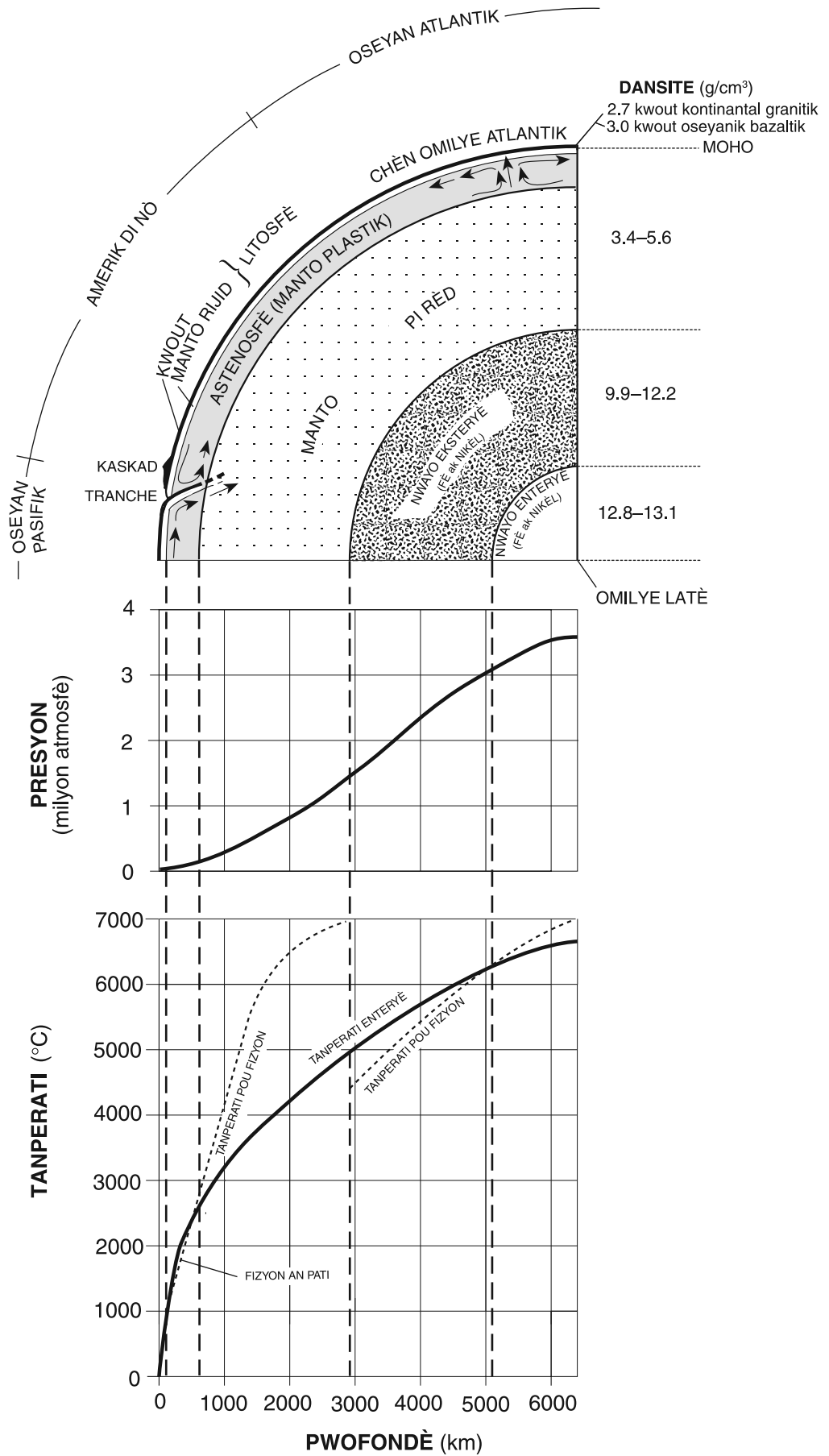
ETA NEW YORK

<p>Distribisyon Tan Fossil yo (ak fosil enpòtan New York yo)</p> <p>Sant chak sèk ki make ak yon lèt endike tan ki estime pou egzistans yon fosil karakteristik espesifik (sètadi Fosil (A) ki te viv nan fen Kòmansman Epòk Kanbriyen).</p>	<p>Evènman Jeyolojik Enpòtan nan New York</p>	<p>Dediksyon sou Pozisyon Mas tè ki sou Latè</p>
	<p>Avans ak rekil dènve glas kontinantal</p>	
<p>NOTLOYID</p> <p>DINOZÒ</p> <p>MAMIFÈ</p> <p>ZWAZO</p>	<p>Sab ak ajil ki anba Long Island ak Staten Island ki fè depo sou kòt Oseyan Atlantik la</p>	<p>sa genyen 59 milyon ane</p>
<p>AMONOYID</p> <p>KRINOYID</p> <p>PLANT VASKILÈ</p> <p>KORAY</p> <p>GASTWOPÒD</p> <p>BRAKYOPÒD</p>	<p>Monte an dòm rejyon Adirondack kòmanse</p>	
<p>TRILOBIT</p> <p>ERIPTERID</p> <p>ERIPTERID</p> <p>ERIPTERID</p>	<p>Anbouchi Inisyal Oseyan Atlantik Amerik di Nò ak Lafrik separe (Antre Rebò Miray Falèz Apik) Panje kòmanse separe</p>	<p>sa genyen 119 milyon ane</p>
<p>TRILOBIT</p> <p>AMONOYID</p> <p>KRINOYID</p> <p>PLANT VASKILÈ</p> <p>KORAY</p> <p>GASTWOPÒD</p> <p>BRAKYOPÒD</p>	<p>Anbouchi Inisyal Oseyan Atlantik Amerik di Nò ak Lafrik separe (Antre Rebò Miray Falèz Apik) Panje kòmanse separe</p>	
<p>TRILOBIT</p> <p>AMONOYID</p> <p>KRINOYID</p> <p>PLANT VASKILÈ</p> <p>KORAY</p> <p>GASTWOPÒD</p> <p>BRAKYOPÒD</p>	<p>Anbouchi Inisyal Oseyan Atlantik Amerik di Nò ak Lafrik separe (Antre Rebò Miray Falèz Apik) Panje kòmanse separe</p>	
<p>TRILOBIT</p> <p>AMONOYID</p> <p>KRINOYID</p> <p>PLANT VASKILÈ</p> <p>KORAY</p> <p>GASTWOPÒD</p> <p>BRAKYOPÒD</p>	<p>Anbouchi Inisyal Oseyan Atlantik Amerik di Nò ak Lafrik separe (Antre Rebò Miray Falèz Apik) Panje kòmanse separe</p>	
<p>TRILOBIT</p> <p>AMONOYID</p> <p>KRINOYID</p> <p>PLANT VASKILÈ</p> <p>KORAY</p> <p>GASTWOPÒD</p> <p>BRAKYOPÒD</p>	<p>Anbouchi Inisyal Oseyan Atlantik Amerik di Nò ak Lafrik separe (Antre Rebò Miray Falèz Apik) Panje kòmanse separe</p>	
<p>TRILOBIT</p> <p>AMONOYID</p> <p>KRINOYID</p> <p>PLANT VASKILÈ</p> <p>KORAY</p> <p>GASTWOPÒD</p> <p>BRAKYOPÒD</p>	<p>Anbouchi Inisyal Oseyan Atlantik Amerik di Nò ak Lafrik separe (Antre Rebò Miray Falèz Apik) Panje kòmanse separe</p>	
<p>TRILOBIT</p> <p>AMONOYID</p> <p>KRINOYID</p> <p>PLANT VASKILÈ</p> <p>KORAY</p> <p>GASTWOPÒD</p> <p>BRAKYOPÒD</p>	<p>Anbouchi Inisyal Oseyan Atlantik Amerik di Nò ak Lafrik separe (Antre Rebò Miray Falèz Apik) Panje kòmanse separe</p>	
<p>TRILOBIT</p> <p>AMONOYID</p> <p>KRINOYID</p> <p>PLANT VASKILÈ</p> <p>KORAY</p> <p>GASTWOPÒD</p> <p>BRAKYOPÒD</p>	<p>Anbouchi Inisyal Oseyan Atlantik Amerik di Nò ak Lafrik separe (Antre Rebò Miray Falèz Apik) Panje kòmanse separe</p>	
<p>TRILOBIT</p> <p>AMONOYID</p> <p>KRINOYID</p> <p>PLANT VASKILÈ</p> <p>KORAY</p> <p>GASTWOPÒD</p> <p>BRAKYOPÒD</p>	<p>Anbouchi Inisyal Oseyan Atlantik Amerik di Nò ak Lafrik separe (Antre Rebò Miray Falèz Apik) Panje kòmanse separe</p>	
<p>TRILOBIT</p> <p>AMONOYID</p> <p>KRINOYID</p> <p>PLANT VASKILÈ</p> <p>KORAY</p> <p>GASTWOPÒD</p> <p>BRAKYOPÒD</p>	<p>Anbouchi Inisyal Oseyan Atlantik Amerik di Nò ak Lafrik separe (Antre Rebò Miray Falèz Apik) Panje kòmanse separe</p>	
<p>TRILOBIT</p> <p>AMONOYID</p> <p>KRINOYID</p> <p>PLANT VASKILÈ</p> <p>KORAY</p> <p>GASTWOPÒD</p> <p>BRAKYOPÒD</p>	<p>Anbouchi Inisyal Oseyan Atlantik Amerik di Nò ak Lafrik separe (Antre Rebò Miray Falèz Apik) Panje kòmanse separe</p>	
<p>TRILOBIT</p> <p>AMONOYID</p> <p>KRINOYID</p> <p>PLANT VASKILÈ</p> <p>KORAY</p> <p>GASTWOPÒD</p> <p>BRAKYOPÒD</p>	<p>Anbouchi Inisyal Oseyan Atlantik Amerik di Nò ak Lafrik separe (Antre Rebò Miray Falèz Apik) Panje kòmanse separe</p>	
<p>TRILOBIT</p> <p>AMONOYID</p> <p>KRINOYID</p> <p>PLANT VASKILÈ</p> <p>KORAY</p> <p>GASTWOPÒD</p> <p>BRAKYOPÒD</p>	<p>Anbouchi Inisyal Oseyan Atlantik Amerik di Nò ak Lafrik separe (Antre Rebò Miray Falèz Apik) Panje kòmanse separe</p>	
<p>TRILOBIT</p> <p>AMONOYID</p> <p>KRINOYID</p> <p>PLANT VASKILÈ</p> <p>KORAY</p> <p>GASTWOPÒD</p> <p>BRAKYOPÒD</p>	<p>Anbouchi Inisyal Oseyan Atlantik Amerik di Nò ak Lafrik separe (Antre Rebò Miray Falèz Apik) Panje kòmanse separe</p>	
<p>TRILOBIT</p> <p>AMONOYID</p> <p>KRINOYID</p> <p>PLANT VASKILÈ</p> <p>KORAY</p> <p>GASTWOPÒD</p> <p>BRAKYOPÒD</p>	<p>Anbouchi Inisyal Oseyan Atlantik Amerik di Nò ak Lafrik separe (Antre Rebò Miray Falèz Apik) Panje kòmanse separe</p>	

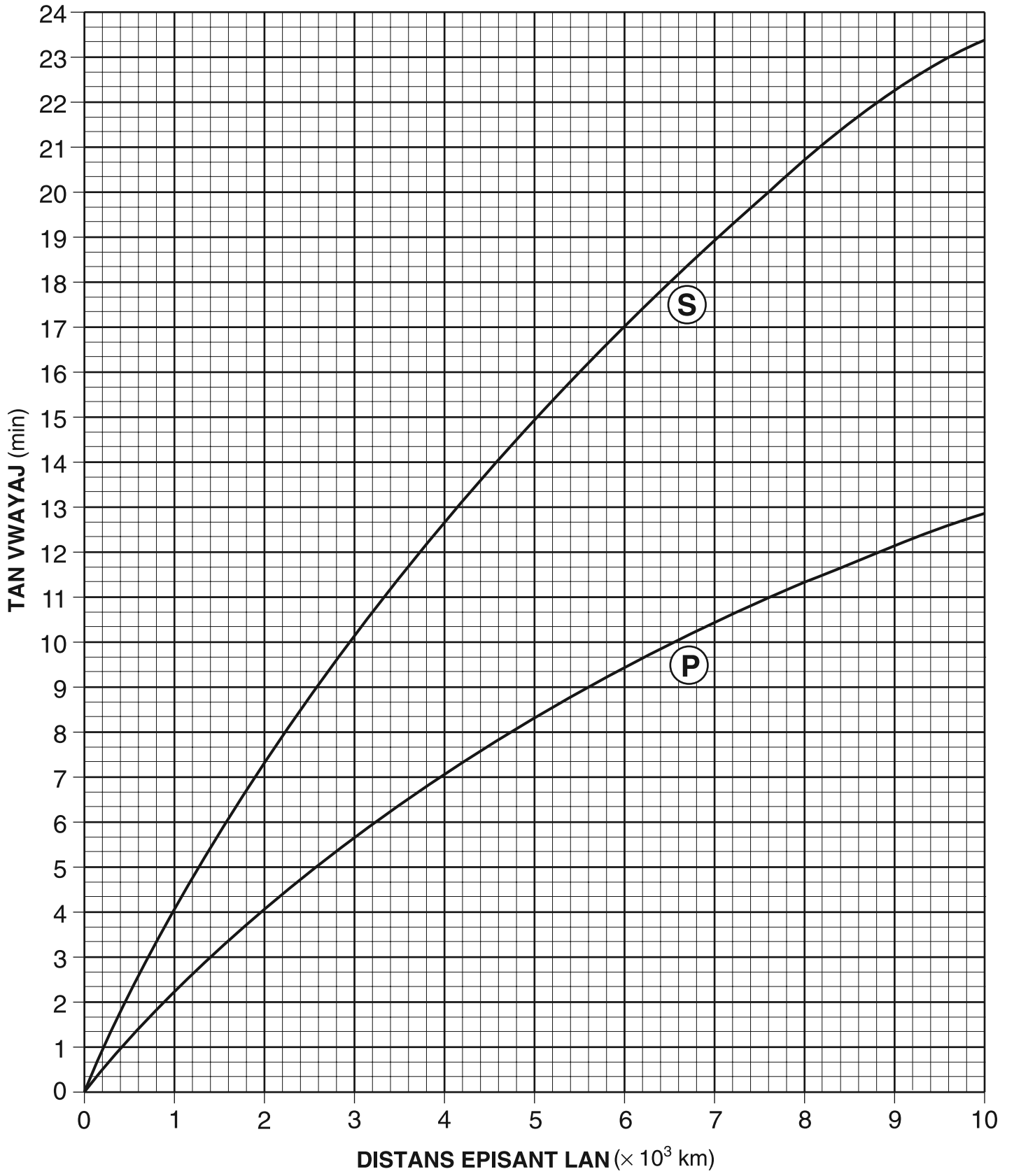

ESC/BW/TN (2009)

Dediksyon ki fèt sou Pwopriyete Andedan Latè

Tan Vwayaj Onn P ak Onn S Tranblemanntè

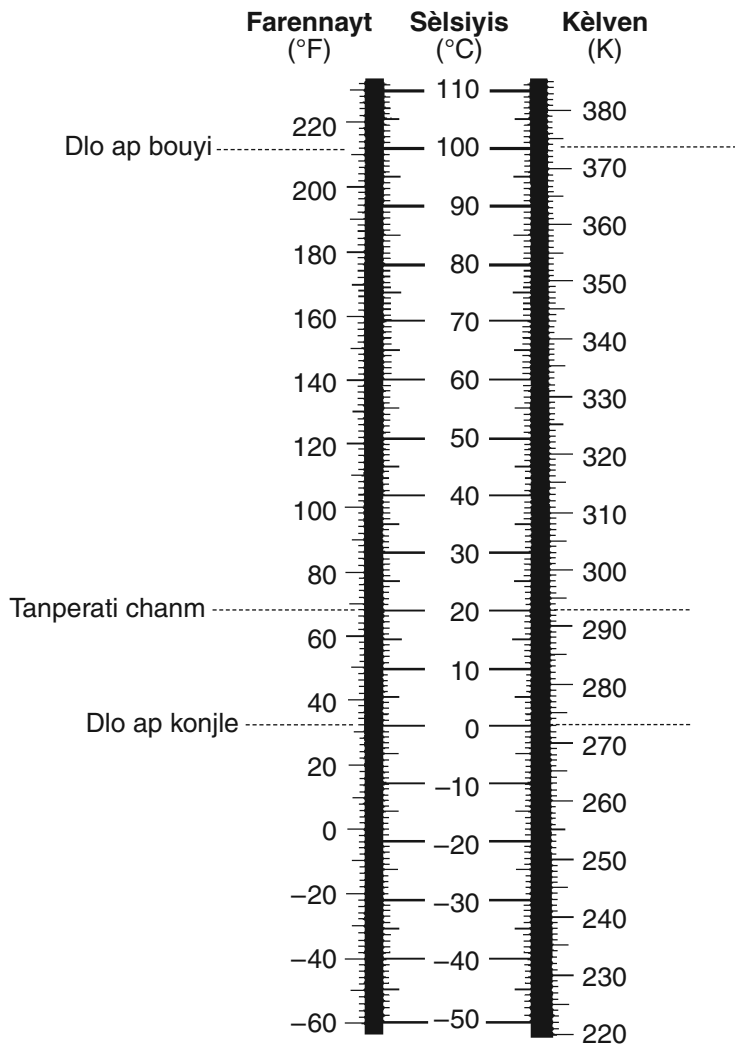
Tanperati Kondansasyon (°C)

Tanperati Bilb Sech (°C)	Diferans Ant Tanperati Bilb Imid ak Tanperati Bilb Sèk (C°)															
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
-20	-20	-33														
-18	-18	-28														
-16	-16	-24														
-14	-14	-21	-36													
-12	-12	-18	-28													
-10	-10	-14	-22													
-8	-8	-12	-18	-29												
-6	-6	-10	-14	-22												
-4	-4	-7	-12	-17	-29											
-2	-2	-5	-8	-13	-20											
0	0	-3	-6	-9	-15	-24										
2	2	-1	-3	-6	-11	-17										
4	4	1	-1	-4	-7	-11	-19									
6	6	4	1	-1	-4	-7	-13	-21								
8	8	6	3	1	-2	-5	-9	-14								
10	10	8	6	4	1	-2	-5	-9	-14	-28						
12	12	10	8	6	4	1	-2	-5	-9	-16						
14	14	12	11	9	6	4	1	-2	-5	-10	-17					
16	16	14	13	11	9	7	4	1	-1	-6	-10	-17				
18	18	16	15	13	11	9	7	4	2	-2	-5	-10	-19			
20	20	19	17	15	14	12	10	7	4	2	-2	-5	-10	-19		
22	22	21	19	17	16	14	12	10	8	5	3	-1	-5	-10	-19	
24	24	23	21	20	18	16	14	12	10	8	6	2	-1	-5	-10	-18
26	26	25	23	22	20	18	17	15	13	11	9	6	3	0	-4	-9
28	28	27	25	24	22	21	19	17	16	14	11	9	7	4	1	-3
30	30	29	27	26	24	23	21	19	18	16	14	12	10	8	5	1

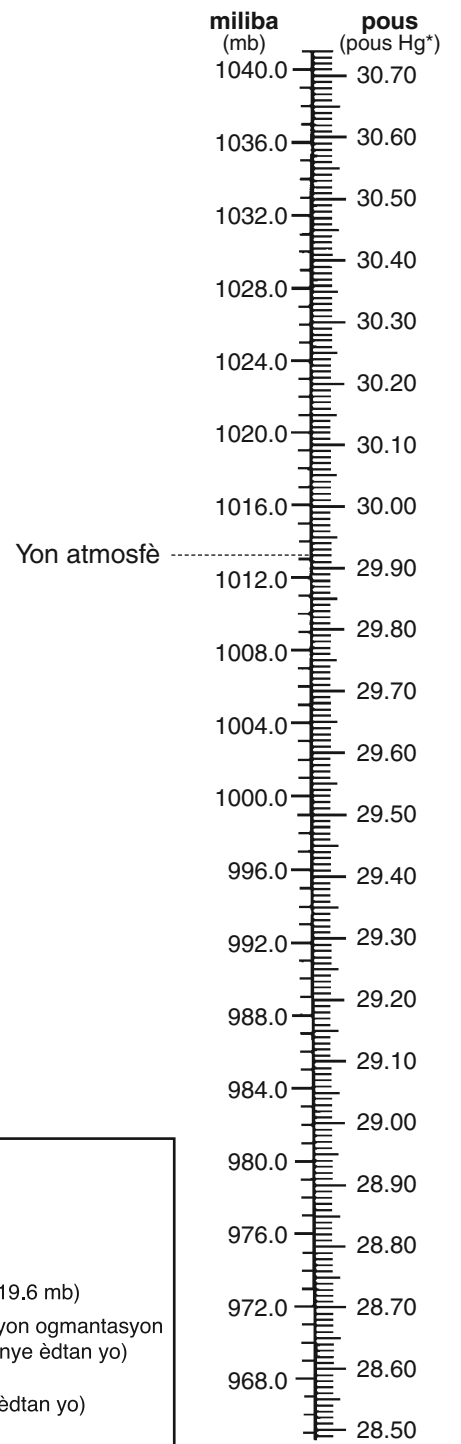
Imidite Relatif (%)

Tanperati Bilb Sèk (°C)	Diferans Ant Tanperati Bilb Imid ak Tanperati Bilb Sèk (C°)															
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
-20	100	28														
-18	100	40														
-16	100	48														
-14	100	55	11													
-12	100	61	23													
-10	100	66	33													
-8	100	71	41	13												
-6	100	73	48	20												
-4	100	77	54	32	11											
-2	100	79	58	37	20	1										
0	100	81	63	45	28	11										
2	100	83	67	51	36	20	6									
4	100	85	70	56	42	27	14									
6	100	86	72	59	46	35	22	10								
8	100	87	74	62	51	39	28	17	6							
10	100	88	76	65	54	43	33	24	13	4						
12	100	88	78	67	57	48	38	28	19	10	2					
14	100	89	79	69	60	50	41	33	25	16	8	1				
16	100	90	80	71	62	54	45	37	29	21	14	7	1			
18	100	91	81	72	64	56	48	40	33	26	19	12	6			
20	100	91	82	74	66	58	51	44	36	30	23	17	11	5		
22	100	92	83	75	68	60	53	46	40	33	27	21	15	10	4	
24	100	92	84	76	69	62	55	49	42	36	30	25	20	14	9	4
26	100	92	85	77	70	64	57	51	45	39	34	28	23	18	13	9
28	100	93	86	78	71	65	59	53	47	42	36	31	26	21	17	12
30	100	93	86	79	72	66	61	55	49	44	39	34	29	25	20	16

Tanperati

Presyon

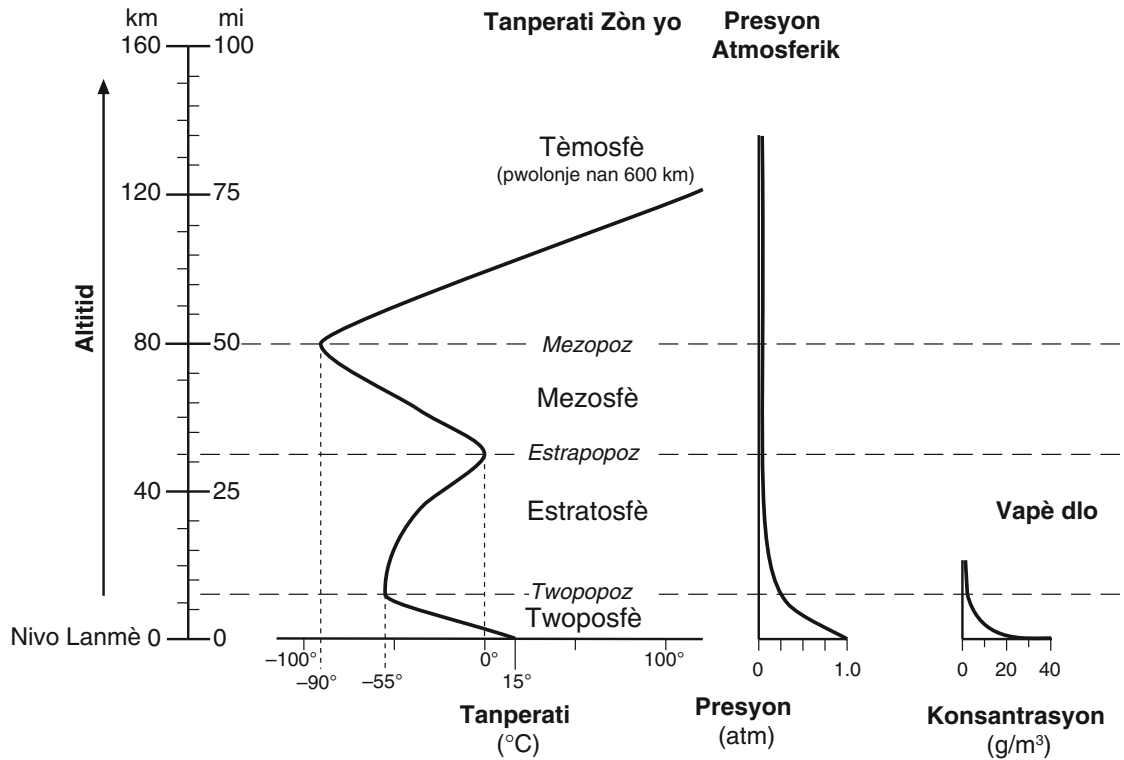

Lejann pou Senbòl Kat Metewolojik

Estasyon Modèl	Eksplikasyon pou Estasyon Akèy
	<p> 28 Tanperati prezan Tanperati (°F) 28 196 Presyon bawometrik (1019.6 mb) Vizibilite (mi) 1/2* Tandans bawometrik (yon ogmantasyon estab 1.9 mb nan 3 dènye èdtan yo) +19/ Presipitasyon (0.25 pous nan dènye 6 èdtan yo) 27 Tanperati kondansasyon (°F) Vitès van .25 Direksyon van (apati sidwès) (1 ne = 1.15 mi/h) [babil antye = 10 ne demi-babil = 5 ne total = 15 ne] </p>

Tanperati prezan	Mas lè	Fwon	Siklòn
• Farinay • Lapli Bouya ak lafimen Grèl Loraj Gwo lapli	Ak aktik kontinantal Pk polè kontinantal Tk twopikal kontinantal Tm twopikal maritim Pm polè maritim	Frèt Tyèd Imobil Okli	Toubyon
* Nèj Nèj fonn Lapli vèglasant = Bwouya Labrim Gwo nèj			

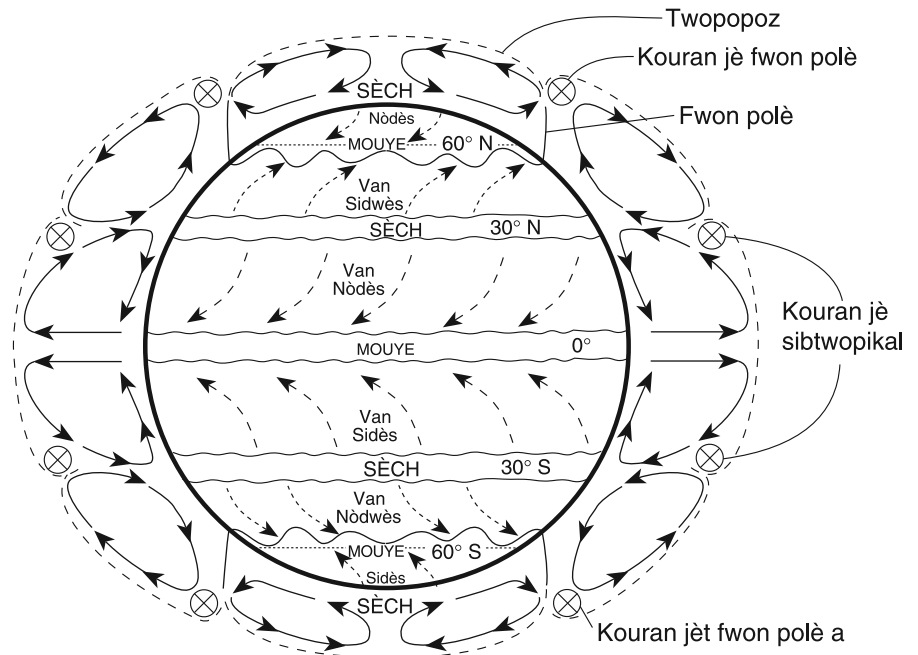
Pwopriyete ki Chwazi nan Atmosfè Latè

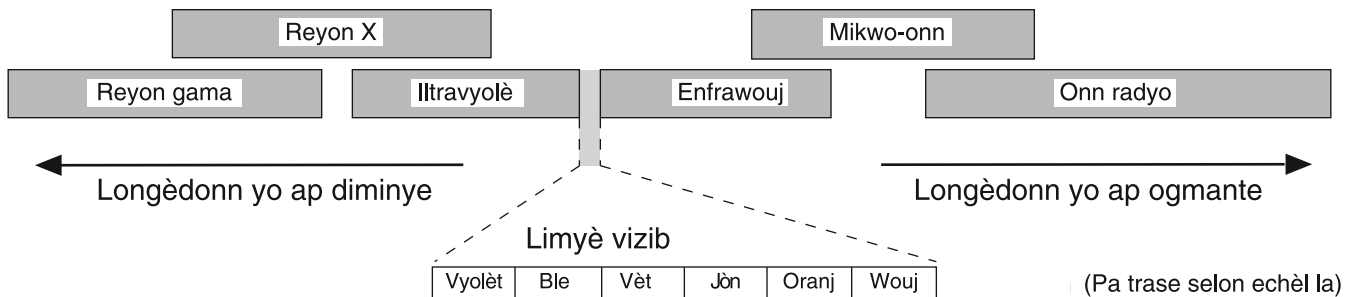
Senti Van ak Imidite Planètè nan Twoposfè

Desen ki adwat la montre pozisyon senti ki toupre tan yon ekinòks. Pozisyon yo chanje enpe avèk chanjman latitud reyon vètikal Solèy la. Nan Emisfè Nò, senti yo chanje nan direksyon nò nan sezon lete epi yo chanje nan direksyon sid nan sezon livè.

(Pa trase selon echèl la)

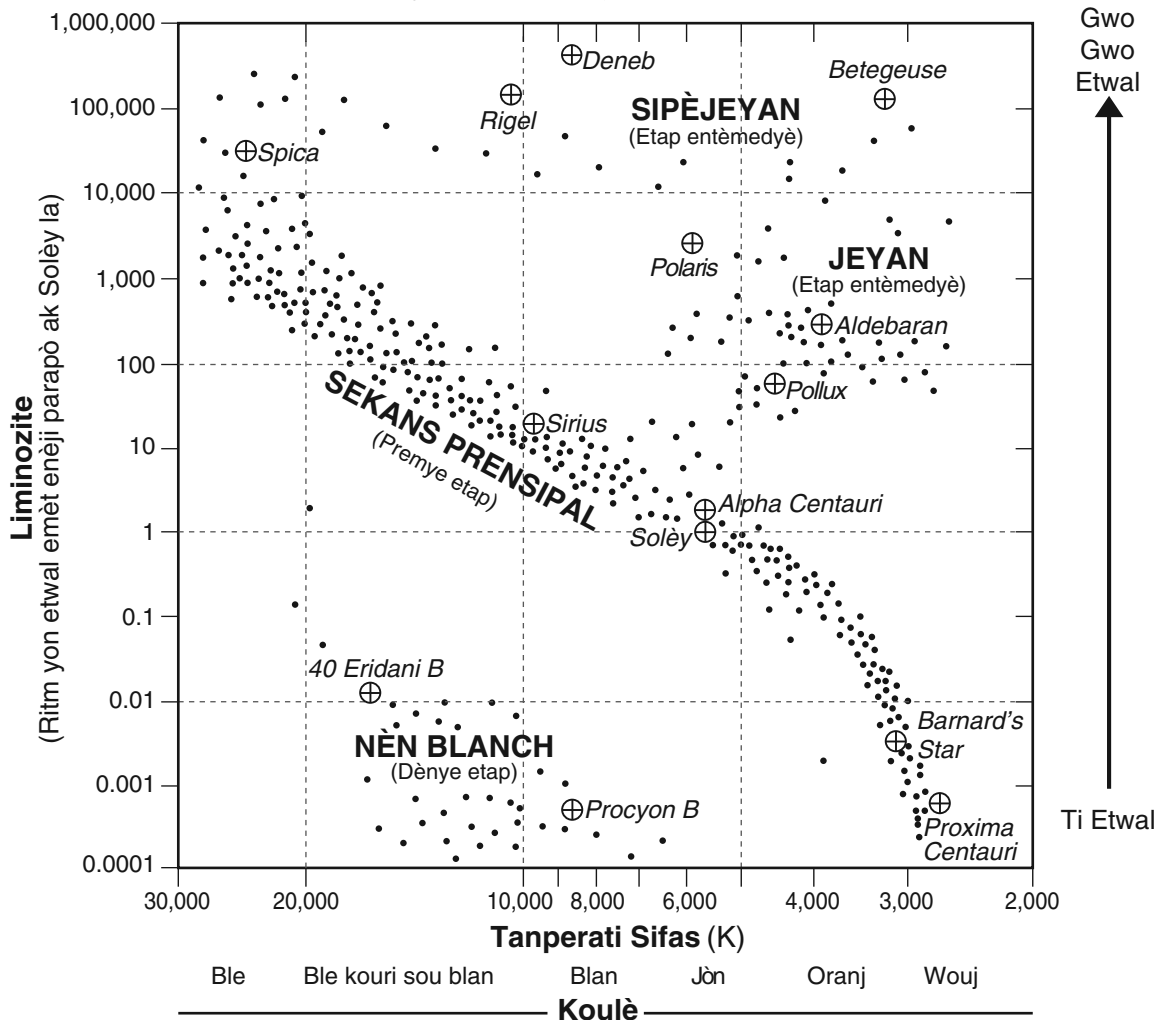

Espèk Elektwomayetik

Karakteristik Etwal yo

(Non an italik yo gen pou wè ak etwal yo reprezante ⊕)
(Etap yo endike sekans jeneral devlopman etwal)

Done sou Sistèm Solè

Objè Selès	Distans Mwayen parapò ak Solèy la (milyon km)	Peryòd Revolisyon (j=jou) (a=ane)	Peryòd Wotasyon nan Ekwatè a	Eksantrisite Òbit	Dyamèt Ekwatoryal (km)	Mas (Latè = 1)	Dansite (g/cm ³)
SOLÈY	—	—	27 j	—	1,392,000	333,000.00	1.4
MÈKI	57.9	88 j	59 j	0.206	4,879	0.06	5.4
VENIS	108.2	224.7 j	243 j	0.007	12,104	0.82	5.2
LATÈ	149.6	365.26 j	23 h 56 min 4 s	0.017	12,756	1.00	5.5
MAS	227.9	687 j	24 h 37 min 23 s	0.093	6,794	0.11	3.9
JIPITÈ	778.4	11.9 a	9 h 50 min 30 s	0.048	142,984	317.83	1.3
SATIN	1,426.7	29.5 a	10 h 14 min	0.054	120,536	95.16	0.7
IRANIS	2,871.0	84.0 a	17 h 14 min	0.047	51,118	14.54	1.3
NEPTIN	4,498.3	164.8 a	16 h	0.009	49,528	17.15	1.8
LALIN LATÈ (0.386 de LATÈ)	149.6	27.3 j	27.3 j	0.055	3,476	0.01	3.3

Pwopriyete Mineral Komen

EKLA	DITE	CLIVAJ	FRAKTI	KOULÈ KOMEN	KARAKTERISTIK DISTENGE	ITILIZASYON (YO)	KONPOZISYON*	NON MINERAL
Ekla metalik	1–2	✓		ajan a gri	rè nwa, sansasyon grès	min kreyon, librifyan	C	Grafit
	2.5	✓		ajan metalik	rè gri-nwa, klivaj kibik, dansite = 7.6 g/cm ³	minrè plon, batri	PbS	Galèn
	5.5–6.5		✓	nwa a ajan	rè nwa, mayetik	minrè fè, asye	Fe ₃ O ₄	Mayetit
	6.5		✓	jòn kuivre	rè vèt-nwa, (pirit)	minrè souf	FeS ₂	Fo lò
Youn oswa Lòt	5.5–6.5 oswa 1		✓	ajan metalik oswa wouj tè	rè bren-wouj	minrè fè, bijou	Fe ₂ O ₃	Ematit
Ekla ki pa metalik	1	✓		blan a vèt	sansasyon grès	seramik, papye	Mg ₃ Si ₄ O ₁₀ (OH) ₂	Talk
	2		✓	jòn a anb	rè blan-jòn	asid silfrik	S	Silfi
	2	✓		blan a woz oswa gri	ki grate fasil avèk zong	plat pari, panno sèch	CaSO ₄ •2H ₂ O	Jips selenit
	2–2.5	✓		san koulè pou vin jòn	fleksib an kouch mens	penti, twati	KAl ₃ Si ₃ O ₁₀ (OH) ₂	Mika moskovit
	2.5	✓		san koulè pou vin blan	klivaj kibik, gou sale	aditif alimentè, fè glas fonn	NaCl	Alit
	2.5–3	✓		nwa a mawon fonsè	fleksib an kouch mens	materyo konstwiksyon	K(Mg,Fe) ₃ AlSi ₃ O ₁₀ (OH) ₂	Mika Biotit
	3	✓		san koulè oswa varyab	ti boul ki gen asid, klivaj wonboyedral	siman, lacho	CaCO ₃	Kalsit
	3.5	✓		san koulè oswa varyab	ti boul ki gen asid lè yo an poud	pyè konstwiksyon	CaMg(CO ₃) ₂	Dolomit
	4	✓		san koulè oswa varyab	klive nan 4 direksyon	asid fliyoridrik	CaF ₂	Fliyorin
	5–6	✓		nwa a vèt fonsè	klive nan 2 direksyon a 90°	koleksyon mineral, bijou	(Ca,Na)(Mg,Fe,Al)(Si,Al) ₂ O ₆	Piwoksèn (ojit anjeneral)
	5.5	✓		nwa a vèt fonsè	klive a 56° ak 124°	koleksyon mineral, bijou	CaNa(Mg,Fe) ₄ (Al,Fe,Ti) ₃ Si ₆ O ₂₂ (O,OH) ₂	Anfibòl (ònbblend anjeneral)
	6	✓		blan a woz	klive nan 2 direksyon a 90°	seramik a glas	KAlSi ₃ O ₈	Fèldspa potasik (òtoklaz anjeneral)
	6	✓		blan a gri	klive nan 2 direksyon, estriyasyon vizib	seramik a glas	(Na,Ca)AlSi ₃ O ₈	Fèldspa plajyoklaz
	6.5		✓	vèt a gri oswa mawon	anjeneral vèt pal ak granile	brik fou, bijou	(Fe,Mg) ₂ SiO ₄	Olivin
	7		✓	san koulè oswa varyab	ekla lis, kapab fòme kristal egzagonal	vè, bijou, elektwonik	SiO ₂	Kwats
6.5–7.5		✓	wouj fonsè a vèt	obsève souvan kòm grenn lis wouj nan wòch metamòfik Eta New York	bijou (wòch presye Eta New York), abrazif	Fe ₃ Al ₂ Si ₃ O ₁₂	Grena	

*Sembòl chimik: Al = aliminyòm   Cl = klò   H = idwojèn   Na = sodyòm   S = silfi
 C = kabòn   F = fliyò   K = potasyòm   O = oksijèn   Si = silikòn
 Ca = kalsyòm   Fe = fè   Mg = mayezyòm   Pb = plon   Ti = titàn

✓ = fòm dominan kasaj